

DE POORT VAN DE MAAN-1

De Moderne Mystiek en Wetenschapsreview

Artikel door Willi Sucher, december 1937

Wat we in de loop van deze studies hebben bereikt, is in feite niets anders dan doordringen tot de geestelijke achtergrond van de ascendant van de geboorte. Want zoals we zagen bij het uitwerken van de prenatale horoscoop van Richard Wagner, geeft de ascendant bij de geboorte, of de descendant, al naar gelang het geval, de plaats aan waar de maan stond aan het begin van al die prenatale gebeurtenissen in de kosmos die we hebben overwogen.

We moeten nu ook in staat zijn om de hele zaak van de andere kant te bekijken om te zien wat er geestelijk belangrijk is. Kort voor de geboorte ondergaat de menselijke ziel de laatste fasen van de afdaling naar de aardse wereld. Ze kleedt zich met de drie lichamen of dragers. Dit is het essentiële feit van de doorgang door de maansfeer vlak voor de eigenlijke binnenkomst in de aardse wereld. Om te beginnen is er de zuivere ziel en geest van de mens, het essentiële ego dat zich al heeft gekleed in een lichaam van zielekrachten, dat over het algemeen het astrale lichaam wordt genoemd. Dan zoekt de ziel op een bepaald moment verbinding met de fysieke kiem die door de ouders wordt geleverd. De bevruchting vindt dan plaats. Rond deze tijd is de menselijke ziel - nog maar gedeeltelijk in verbinding met de embryo - en vormt het voor zichzelf een etherisch lichaam uit de omringende kosmische ether, zoals modern esoterisch onderzoek aan het licht brengt. Al deze gebeurtenissen zijn sterk gerelateerd aan de maan. De ziel moet wachten op het moment dat de maan zich op een bepaalde plaats in de dierenriem bevindt, om aan de innerlijke vereisten van de ziel zelf te voldoen. Alleen dan kan ze haar weg naar de aarde binnengaan en het etherische lichaam dat ze voor zichzelf nodig heeft verzamelen. Dit moment valt samen met het begin van het prenatale constellatie - in het geval van Richard Wagner op 15 augustus 1812. Daar ontvouwt zich het gehele verloop van de prenatale gebeurtenissen tussen de sterren, en gedomineerd door de tien maancycli in de dierenriem. Het is een kosmisch archetypisch beeld van het etherische lichaam dat het fysieke embryo nu in handen krijgt en het door en door vormt, waardoor het de drager wordt van een levensgeschiedenis die zich in de tijd (zal) moet(en) onvouwen.

Steeds weer moeten we de nadruk leggen op het feit dat het punt van waaruit de maan begint in deze progressieve prenatale horoscoop de ascendant of descendant wordt op het moment van de geboorte. Neem nog eens Wagner's geval. Op 15 augustus 1812 stond de maan aan het begin van het sterrenbeeld Schorpioen, ongeveer één graad in het teken Boogschutter ♐. Op het moment van de geboorte is dit punt in de descendant - de plaats waar in het westen de horizon de Dierenriem ontmoet. Het tegenovergestelde punt, het sterrenbeeld Stier, is daarom de ascendant bij de geboorte. Nu wordt er in de astrologie het grootste belang gehecht aan de ascendant. Bij het bepalen van de horoscoop van een mens wordt er zoveel van afhankelijk gemaakt. Daarbij wordt een groot aantal regels toegepast; regels die in de loop van de tijd steeds omvangrijker zijn geworden. Vaak beroept men zich op de nogal externe, empirische gegevens, maar is men dan niet meer echt in staat om de onderliggende geestelijke feiten te doorzien en de verbondenheid van de mens met de kosmos te doorgronden. Er blijft weinig meer over dan een rekenkundige som die eerder deprimerend dan verheffend is.

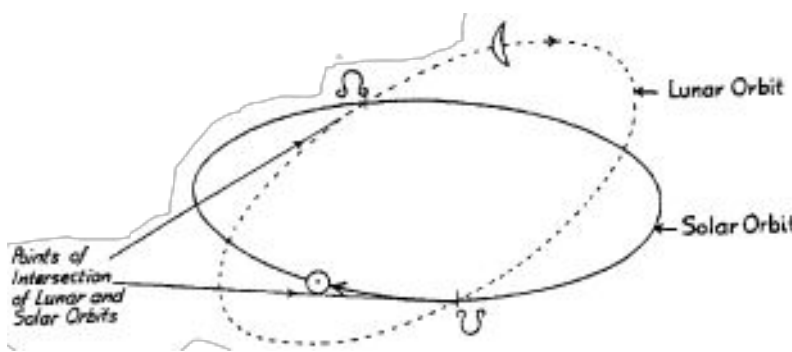
We moeten vooral in gedachten houden dat het essentiële huis van de astrologie zich in het Oosten bevindt en dat het ontstaan is in een periode waarin er nog een instinctieve, dromerige helderziendheid bestond die, binnen bepaalde grenzen, zelfs in het Oosten nog kan worden ontmoet. Deze dromerige waarnemingskracht had in zijn hoogtepunt zeker geen compendia (overzicht) van regels nodig om te helpen bij het ontrafelen van het kosmische handschrift bij het opkijken naar de sterrenhemel. Mysteries genoeg hebben de sterren aan de mensheid van weleer hun kosmische waarheden kenbaar gemaakt.

De poort naar dit soort kennis is voor het grootste deel gesloten voor de westerse mensheid. We moeten andere wegen bewandelen om weer in de spirituele wereld door te dringen. Als we ons een weg banen door alle disciplines van het wetenschappelijk denken, moeten we eindelijk de weg vinden naar de realiteit van de geestelijke wereld die achter de uiterlijke feiten en fenomenen schuilgaat.

We hebben hier geprobeerd om tenminste een kleine stap op deze weg te zetten. Daarbij hebben we gezien dat achter de ascendant of de descendant bij de geboorte de maan aan het begin van de prenatale horoscoop stond, en dat vandaaruit het zeer rijke en veelzijdige beeld van de prenatale maancycli, die op hun beurt een reflectie-in-voortgang waren van de hele stroom van iemands leven en lot in de tijd, werd ontvouwd. Zo wordt het hele scala en de conceptie van de ascendant van de geboorte gevuld met een kwalitatieve realiteit, die zijn oorsprong vindt in het grote universum; een wijd verbreid plastisch beeld van iemands spirituele affiniteiten dat we nu bewust kunnen leren begrijpen. Het is waar dat sommige van onze beschrijvingen nauwelijks meer waren dan een kale schets of blauwdruk, maar in het verdere verloop zal het mogelijk zijn om ze aan te vullen, dus om het beeld af te ronden en reëler te maken.

Nu, net zoals we op deze manier kunnen doordringen tot de spirituele essentie van de ascendant van de geboorte, zal het ook mogelijk zijn met betrekking tot de andere componenten van de geboorte-astrogram. De positie van de maan in de hemel op het moment van de geboorte is een sleutel, nee meer, een poort naar de geheimen van onze eigenlijke ziele-natuur. Dat dit zo is, werd al aangegeven in ons eerste artikel, en het zal nu nader worden toegelicht. Laten we dan nog eens denken aan de geboorte-astrogram van Richard Wagner.

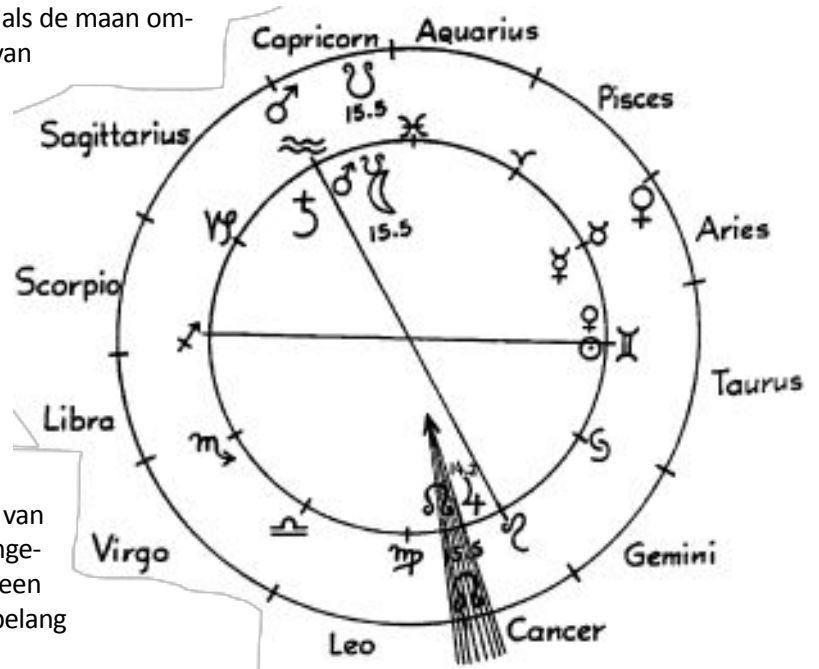
De maan staat in het sterrenbeeld Steenbok, of in $15,5^\circ$ van het teken ♐ . Om te begrijpen wat de maan in deze positie betekent, moeten we in zekere zin door de poort van de maan gaan. Dat doen we door de relatie van de maanknoop of node met de maan bij de geboorte te beschouwen. De maanknoop is, vrij abstract gesproken, het snijpunt van de zonnebaan en de maanbaan. Er zijn dus twee knooppunten in tegengestelde posities in de hemel: een klimmende knoop, meestal voorgesteld door het teken ♊ , en een dalende knoop, met het teken ♋ . De zonnebaan en de maanbaan bevinden zich in feite niet in dezelfde, maar in verschillende vlakken, die een bepaalde hoek omsluiten.

Zo ontstaan de twee tegengestelde snijpunten. Het bijzondere van deze twee snijpunten is dat ze niet stilstaan maar langzaam bewegen. Het vlak van het maanpad draait langzaam ten opzichte van het vlak van het zonnepad; de twee knooppunten bewegen dus rond. Ze bewegen zich rond de dierenriem in een tegengestelde richting tot de rotatie van de planeten, d.w.z. van de Ram achterwaarts door via Vissen, Waterman, enz.

Een complete omwenteling van een maanknoop vindt plaats in 18 jaar en 7 maanden; Na deze tijd bevindt de node - de opgaande node, bijvoorbeeld - zich weer in dezelfde positie in de Dierenriem als voorheen. De stijgende knoop is daarmee het wiskundige punt dat (op een gegeven moment na 18 jaar en 7 maanden) als de maan omloopbaan weer opkomt boven de omloopbaan van de zon, terwijl op het tegenovergestelde punt de dalende knoop eronder zinkt. We zullen meer te zeggen hebben in het vervolg over dit feit, waarachter een zeer belangrijke spirituele werkelijkheid schuilgaat.

In het geval van Richard Wagner stond de maan bij de geboorte op $15,5^\circ$ in het teken ♐ . Tegelijkertijd stond de dalende knoop op 14 graden 12 minuten in het zelfde teken ♐ . Omdat de knoop achterwaarts door de dierenriem reist, zien we dat hij kort voor de geboorte op $15,5^\circ$ daarvan (de positie van de maan ten tijde van de geboorte) moet hebben gestaan, namelijk ongeveer eind april 1813. Er was op dat moment een bepaald sterrenbeeld aan de hemel van groot belang

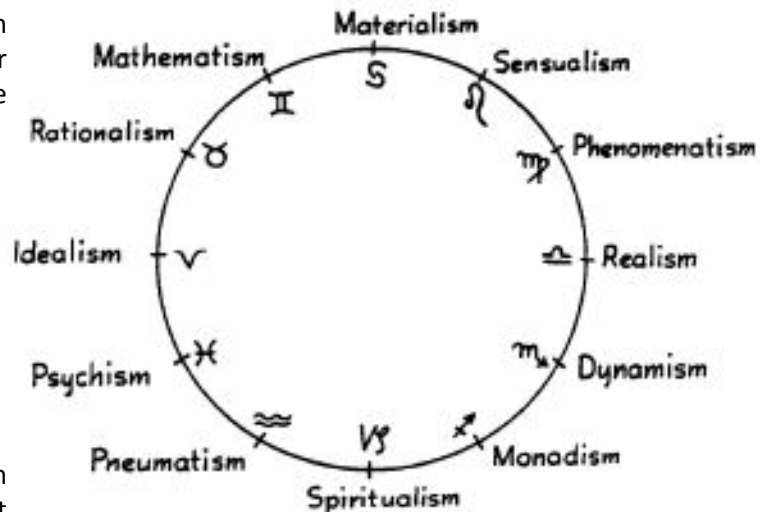

voor Richard Wagner. Venus kwam in het sterrenbeeld Ram terwijl Mars, dat de sfeer van Steenbok nadert, tegelijkertijd in het kwadraat (vierkant) van Venus stond. In bovenstaande tekening is dit sterrenbeeld vastgelegd in de buitenste cirkel. Mars en Venus waren van bijzondere betekenis voor het leven van Wagner, we kunnen de andere planeten voorlopig buiten beschouwing laten.

De vraag is nu: Wat kan deze constellatie ons vertellen over de mens? We hebben al aangegeven dat het te maken heeft met de vorming van onze wereldbeschouwing, onze levensfilosofie. In de spirituele symbolen van de dierenriem en van de planetaire wereld moeten we zoeken naar hun relatie met de vele filosofieën die voor de mensheid op aarde mogelijk zijn. Rudolf Steiner deed dit in zijn opmerkelijke lezingencyclus *Het menselijk, en het kosmisch denken*, waarin hij de volgende relaties ontdekte:

De twaalf hier aangegeven tendensen kunnen de verschillende soorten filosofie of schakeringen van de filosofische visie worden genoemd. Maar er zijn ook zeven filosofische gemoedstoestanden, die verbonden zijn met de zeven planeten:

- Gnosis = Saturnus,
- Logica = Jupiter,
- Voluntarisme = Mars,
- Empirisme = zon,
- Mystiek = Venus,
- Transcendentalisme = Mercurius,
- Occultisme = maan.

Het is bijvoorbeeld mogelijk voor een mens in een aards leven om in de gnostische stemming het Spiritualisme zeer sterk te ontwikkelen. (Spiritualisme, uiteraard in de filosofische zin van het woord, niet in de zin van het moderne Spiritisme!^[1937]) In kosmische termen kunnen we dan zeggen dat Saturnus voor deze mens in Steenbok is. Dat zal dan de geestelijke geboorteplaats van deze persoon zijn, in tegenstelling tot de geboorteplaats van de gewone astrologie.

In Rudolf Steiner's beschrijvingen werd niet direct aangegeven, noch was het om te beginnen niet herkenbaar of deze constellatie van de kosmische filosofie ook maar enig verband hield met het eigenlijke geboorte-astrogram. Het enige wat zich op het eerste gezicht openbaarde was dat het geboorte-astrogram op geen enkele manier op een dergelijk verband leken te wijzen. Bovendien had Rudolf Steiner uitdrukkelijk verklaard dat deze constellatie van de kosmische filosofie zich op een bepaald moment voor de geboorte of zelfs na de geboorte kon voordoen. Pas na lang empirisch onderzoek kwam de waarheid naar boven, namelijk dat deze geestelijke geboorte niet alleen verband houdt met de feitelijke gebeurtenissen in de externe kosmos, maar ook met de geboorte-astrogram van het individu, verbonden op de manier die we nu in het voorbeeld van Richard Wagner hebben aangegeven. Deze ontdekking, samen met alle feiten van de prenatale constellatie, leidt ons eindelijk tot een harmonieus en totaalbeeld van de verbindingen van de mens als geheel met het universum. In het geboorte-astrogram hebben we de kosmische tegenhanger van iemands intrede in de fysieke wereld. In de prenatale horoscoop of prenatale constellatie hebben we een kosmisch beeld van de etherische organisatie; de hele manier waarop deze het fysieke in zich opneemt en het vorm geeft. Echter, terwijl we in de constellatie van de kosmische filosofie een beeld krijgen van de astrale, de psychologische of psychisch-lichamelijke structuur, die vooral tot uitdrukking komt in de aangeboren neiging en richting van de eigen filosofie. In deze vorm van astrologie hebben we ook een manier om toegang te krijgen tot het driedelige in zijn echte bovenzinnelijke essentie, de lichamelijke aard van een mens: het fysieke-, het etherische- en het astrale lichaam zoals dat bekend is in het occultisme ^[1937 nu Antroposofie/Astrosocie].

Als de maanknoop (het kan de stijgende of dalende knoop zijn) zich op de plaats in de dierenriem bevindt waar de maan bij de geboorte is, dan is dit precies het moment waarop de filosofische constellatie in de hemel aanwezig is. Het kan voor of na de geboorte zijn, binnen een vermoedelijk bereik van 18 jaar en 7 maanden. In het geval van Richard Wagner was het heel dicht bij de geboorte; slechts een maand voor de geboorte was de dalende maanknoop op de plaats waar de maan zelf was op het moment van de geboorte. Toen werd de gees-

telijke geboorte van Richard Wagner in de hemel geportretteerd. Het zou goed kunnen zijn dat we op het moment dat de klimmende knoop door de plaats waar de maan bij de geboorte stond, naar deze spirituele geboorteplaats hadden moeten zoeken. Dit zou ongeveer negen jaar en drie maanden voor of na het moment zijn geweest dat we eigenlijk op het einde van april 1813 hebben gefixeerd. We zien dus dat er variaties mogelijk zijn - in dit geval drie - en dat we goed op de hoogte moeten zijn van iemands psychologie en geestelijk karakter om een goede keuze te kunnen maken tussen de mogelijke alternatieven. Hierin zit inderdaad een element van bevrijding. Deze spirituele horoscoop kan niet alleen berekend worden, er heerst nog steeds een kwaliteit van vrijheid. De weg wordt geopend naar een soort astrologie waarin het niet meer mogelijk zal zijn om de verbindingen van mensen met de kosmos te zoeken door middel van louter rekenen; het zal nodig zijn om een gevoelig innerlijk gevoel te ontwikkelen voor het diepere karakter van de persoon in kwestie.

In het geval van Richard Wagner hebben we in de constellatie van de kosmische filosofie Venus in Ram en Mars die van Boogschutter naar Steenbok gaat. De filosofische tendens die zo wordt aangegeven zou dus zijn: Idealisme in de stemming van het mysticisme, spiritualisme in de stemming van het voluntarisme. (Ervaring met deze sterrenbeelden heeft aangetoond dat voor de filosofische gemoedstoestanden de eigenlijke sterrenbeelden en niet de tekens van de ecliptica van belang zijn). De twee aspecten staan niet los van elkaar; ze staan in een kwadrant (vierkant) ten opzichte van elkaar. Bij het beoordelen van de geboortehoroscopen staat het vierkant eerder bekend als een belemmerende, storende factor, maar in de processen waar we hier mee te maken hebben zijn de voorwaarden omgekeerd. In de spirituele horoscoop zijn de slechte aspecten goed, terwijl de goede vaak hinderlijk zijn. Ook dit werd door Rudolf Steiner aangegeven en de ervaring bevestigt dit.

De bovenstaande aspecten worden in Wagners geestelijke schepping in de hele tendens van zijn wereldbeschouwing op een prachtig heldere manier geopenbaard. Al in een vroeg stadium begint hij de mythologische thema's van de Noorse en Germaanse legende op te nemen. Zelfs in *Tannhaeuser* is er sprake van een waarzeggerij. Met een verbazingwekkende groei van de innerlijke mystieke ervaring vordert hij langs deze lijn. Vaak zijn de dramatische gedichten al lang van tevoren aanwezig; pas veel later wordt de muziek die erbij hoort toegevoegd. Hij vordert dus - om het maar heel kort aan te geven - door de ervaring van de *Siegfried* - mythe in *De Ring der Nibelungen*; via de dood in de liefde van *Tristan en Isolde*, die zijn wortels heeft in de Keltische geestelijke sfeer; naar het hoogste toe, de ervaring van de verlossing in *Parsifal*. Op een innerlijke, mystieke manier zijn eigen levensbestemming ervaren, ontstaat in zijn ziel het drama van *De Vliegende Hollander*, op zoek naar zijn huis en zijn verlossing. In het *Siegfried* drama hebben we een beeld van de strijd van het ontwakende 'ik' bewustzijn met bedreigende krachten van de duisternis. In *Parsifal* hebben we het ontvouwbare gevoel dat we deel uitmaken van een meer verre toekomst van de wil tot genezing die verborgen ligt in de diepte van zijn eigen wesen. In de mystieke diepte ontdekt Wagner de vormende en creatieve kosmische krachten van het universum, zelfs als ze aan het werk zijn in zijn eigen lot; de archetypische ideeën die zelfs tot in het leven van het individu reiken. Hij verwerkt ze in zijn kunstwerken. In zijn creaties leeft de essentie van het mysticisme (nauw verwant aan de mythologie), gekleurd door het idealisme. Zo verbeeldt hij in de vorm van kosmische ideeën de universele krachten die zich in persoonlijke en historische lotsbestemmingen uitwerken.

Hierin krijgen we ook toegang tot het andere aspect, de constellatie van Mars in Steenbok - voluntarisme in het spiritualisme. Het lag in het hele karakter van Wagners ziel en geest en ging in al zijn werk in dat hij het universele proces voelde als een entiteit van wil, levend en bewegend in een spirituele sfeer en transmutatie ondergaand in de sferen van de spirituele hiërarchieën. Hoewel hij ook moeite had om te strijden, zodat dit beeld van de wereld niet meer dan een dominant gevoel in zijn ziel werd, leefde het toch in hem en het vertegenwoordigt de fundamentele stemming van zijn artistieke levenswerk.

Het is natuurlijk heel moeilijk om, als we het hebben over filosofische tendensen en wereldvisies in dit verband, de dingen gemakkelijk en teder te formuleren. Voor de conceptie van idealisme of van spiritualisme moet bijvoorbeeld worden uitgegaan van de zuivere filosofie, niet van de vele populaire variaties of conventionele betekenissen. Er is een zeer groot verschil tussen wat in het dagelijks leven het Idealisme wordt genoemd en het idealisme dat filosofisch wordt begrepen. In de bovengenoemde lezingencyclus, *Het menselijk, en het kosmisch denken*, worden deze puur filosofische concepten uitgewerkt en vooral in hun volgorde (hun evolutie, de ene uit de andere) weergegeven volgens het dynamische verloop van de dierenriem. Het is niet mogelijk om dit alles hier in detail te beschrijven.

Uit het weinige dat over de constellatie van de kosmische filosofie is gezegd, zal al duidelijk worden wat een enorme betekenis deze spirituele horoscoop voor ons moet hebben. Want het vertegenwoordigt in feite de do-

minante ziels-spirituele motieven en motieven die in hoge mate onze hele levensloop en karakter zullen bepalen. In sommige opzichten is het zelfs nog belangrijker dan de geboorte-astrogram.

© **Astrosophy Research Center** 2012 - ISBN 1-888686-13-8

Alle rechten voorbehouden. Deze artikelen zijn uitsluitend bestemd voor privé-gebruik, studie en onderzoek en mogen niet herdrukt voor enig ander doel zonder de schriftelijke toestemming van het Astrosophy Research Center.

Nederlandse vertaling door Libra in samenwerking met het Elisabeth Vreede Instituut.